

Uspešno združevanje

Na 4. seji OK ZKS Ljubljana-Siška je bilo sklenjeno, da mora vsaka delovna organizacija imeti poleg svojega programa razvoja tudi program možne integracije ali vsaj čim tesnejšega sodelovanja. To je hkrati v skladu s smernicami gospodarskega in družbenega razvoja Ljubljane. O izvajanju in prvih rezultatih teh sklepov o integracijah smo se pogovarjali s predsednikom komisije za družbeno-ekonomske odnose in samoupravljanje pri OK ZKS Ljubljana-Siška Francem Dejakom.

Franc Dejak se je s to problematiko ukvarjal do novega oblikovanja skupščin po delegatskem principu kot predsednik sveta za gospodarstvo v občini.

OSNOVNA NALOGA

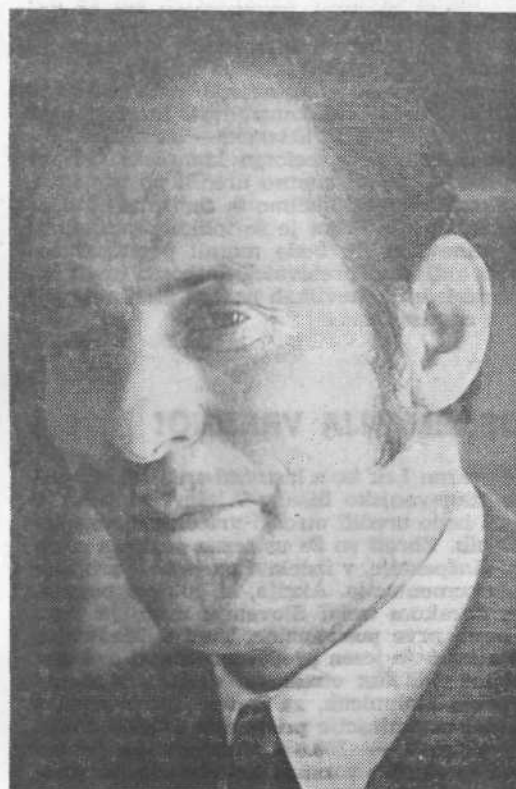
• »Integracij ni mogoče gledati ločeno, posamezno. Vedno jih je treba gledati v merilu celotne republike in tudi federacije. Ob spremembi akcij, programa, po pismu predsednika Tita in IB predsedstva ZKJ, smo postavili kot temeljno nalogo oblikovanje TOZD in sploh uveljavljanje ustavnih dopolnil in integracij. Nikoli pa nismo razmišljali o oblikovanju TOZD, ne da bi hkrati razmišljali tudi o integracijah.

• Ze lani smo izvedli obširno anketo in ugotovili dejansko izvršene integracije, zbrali pa smo tudi vse pobude zanje. Hkrati smo o tem razmišljali na vseh občinskih forumih, hkrati z razpravami o oblikovanju TOZD. Posebej velja poudariti, da je šlo pri nas velikokrat za istočasno oblikovanje TOZD in integracije.

• Lani smo imeli v naši občini že vrsto integracij. Galant se je pridružil Tekstilu in potem so organizirali dve TOZD. Torbica se je pridružila Tobaku, v katerega okviru je postala TOZD. Libis je našel skupne interese s PAP. Obe podjetji sta združili svojo proizvodnjo v eno TOZD proizvodnja, obenem pa so organizirali še TOZD-Montaža in TOZD-Inženiringburo. Pivovarna Union se je vključila v SOZD HP (Hrana-pijača). Alko se je združil s Fructalom in Alko-Fructal in se organiziral kot TOZD. Lani sta se združili tudi dve podjetji Iskre, in sicer Iskra-Avtomatika Pržanj in Iskra-Elementi Stegne v Iskra-IEZE (Industrija elementov in zabavne elektronike). Hkrati pa so v novi delovni organizaciji formirali sedem TOZD. Lani se je združila tudi Celuloza s celjskim Aerom in dela sedaj kot TOZD Aera. Bombažna tkalnica Vižmarje in Tekstilna tovarna Medvode sta se združili v Tekstil, kateremu se je pridružila še Tonosa iz Savelj, in kot sem že omenil, Galant. V okviru te organizacije so potem oblikovali TOZD. Lani sta se združila tudi ljubljanski del Cosmose in Avtomontaža, kjer pa še oblikujejo TOZD.

ZDRUŽITEV STROJEGRADITELJEV

• Velike uspehe beleži na področju integracijskih prizadevanj Litostroj, ki je nosilec združevanja kovinske industrije Slovenije. Dne 27. 5. 1974 je bil podpisan samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Slovenske strojne industrije. Tu je šlo vse na osnovi interesov in nič na silo. Tako z nekaterimi niso našli skupnega jezika in so razgovore prekinili, kot

Franc Dejak

npr. s SKIP. V ta SOZD se je združilo sedem delovnih organizacij z več kot trideset TOZD.

• Lani so se integrirala tudi železniška podjetja po novem principu organiziranosti železnic pri nas. Železniško gradbeno podjetje in Podjetje za popravilo prog sta se združili v Gradbeno podjetje Ljubljana v okviru železniškega gospodarstva. Podjetje za popravilo voz in strojev pa je postalo TOZD Železniških delavnic Moste.

KONSTITUIRANJE

53 delovnih organizacij v naši občini se je pravočasno konstituiralo kot ena temeljna organizacija združenega dela. 11 delovnih organizacij se je pravočasno konstituiralo z več TOZD — v svojem sestavu imajo skupno kar 85 temeljnih organizacij. Le dve OZD se nista uspeli pravočasno konstituirati — Bayer-Pharma in pa Slovenija-avto (konstituiranje bo vendarle izvršeno do 30. 6. 1974).

Podjetja, ki imajo sedež izven območja občine, so v Šiški konstituirala 16 TOZD.

• Z navedenimi integracijami pa pobude delovnih ljudi še niso izčrpane. Dogovori tečejo med Lekom in Krko. V to skupino, kjer je nosilec Lek, naj bi se vključila tudi tovarna Bayer-Pharma in še katere druge iz te stroke. Donit iz Medvod se dogovarja o združitvi z Jubom iz Dola pri Ljubljani in Mitolom iz Sežane. V to organizacijo pa naj bi se vključilo še nekaj manjših delovnih organizacij.

SEZNAM JE DOLG

Širše povezovanje bo tudi med Savo iz Kranja, medvoškim Colorjem, domžalskim Heliosom in kočevskim Melaminom. Na združevanje se pripravljajo tudi Rašica, Angora, Almira in sežanska Pletenina. Mobilija se bo priključila k Slovenijalesu, Drogerija in Delikatesa pa sta se integrirali v SOZD ABC. Slovenija avto pripravlja nadaljnje integracije z ljutomerskim Tehnostrojem, bovško Trento in Polimerom iz Izole.

• Eden večjih in tudi pomembnejših nosilcev v naši občini pa je nedvomno Slovenijavino. Zanj je značilno, da deluje pri integrativnih procesih na celnem področju SFRJ.

ŠE NEKAJ ŠTEVILK

Lani smo v Šiški dosegli 8,1 milijarde celotnega dohodka ali 25,8 % več kot leto poprej. Ker so cene porasle nad predvideno višino, je bil realni družbeni proizvod večji za 6 odstotkov. Zaposlenost po podjetniškem principu se je povečala na 27.638 ali za 3,7 %, tako se je povečala produktivnost glede na celotni dohodek za 21,6 %, realno pa seveda znatno manj.

Doseženi dohodek je bil lani za 18,9 % večji kot leta 1972, dohodek za razdelitev pa le 15,6 %. Osebnih dohodkov in osebnih prejemkov so lani porasli za 23,1 %, povprečni izplačani neto OD na zaposlenega mesečno so znašali lani 2.242 dinarjev ali 16,3 % več kot leto poprej. Izplačani OD in skupna poraba v primerjavi s samoupravnimi sporazumi so realizirani 95,9 %, vendar je kar 17 OZD prekoračilo svoje sporazume pri delitvi dohodka. To so zlasti: Iskra-Orodjarna, Lek, Bayer-Pharma, Cosmos, Koopromet, hotel Ilirija in Čevljarstvo Sentvid.

Obenem si prizadevajo tudi za postopne integracije v industriji alkoholnih in brezalkoholnih pijač. Hotel Ilirija in Majolka sta se združila že lani, letos pa tečejo razgovori o vključitvi v SOZD Gostinstvo Ljubljana. Hotel Medno se je že lani združil v Kompas kot TOZD.

• Pri vseh teh integracijah pa ne bi smeli tolerirati majhnih posredniških podjetij, od katerih ima družba največkrat le škodo.

ŠE SO TEŽAVE

• Pri nekaterih integracijah so bile težave zaradi podjetniške miselnosti posameznih vodilnih delavcev. Delavci se zavedajo koristnosti povezovanja in bi se tudi hitreje dogovorili kot pa vodilni, saj niso obremenjeni s preživelo podjetniško miselnostjo. Sedanje integracije so namreč nekaj povsem drugega, kot pred leti, ko je bil navadno eden gospodar, tisti, ki se je pridružil, pa vazal.

• Ob tem pa seveda ne smemo pozabiti na malo gospodarstvo, ki ga kaže skrbno preučiti. Vse vrste proizvodnje namreč nikakor ni mogoče organizirati v velikih sistemih. Velika industrija potrebuje malo, sicer se mora obratovati na zasebnike, s čimer se preveč širi zasebni sektor in se s tem povečuje socialna diferenciacija.

• Pozorni moramo biti na obrtna podjetja, ki ne skrbijo dovolj za razširjeno reprodukcijo. Tam bi morali bolj skrbeti za kadre in novo, sodobno tehnologijo. Zato je potrebno, da tudi ti mali najdejo skupne interese za povezovanje npr. svojih skupnih služb, ki naj bi bile strokovno odgovorne delavcem teh OZD za njihov razvoj, je zaključil Franc Dejak.

M. Dimitrič

ČEMU SKROMNOST?

Zelo nizke kazalce razvoja so v svojih načrtih predvidele naslednje organizacije združenega dela: KOT, ZG-Mostovna, Agrostroj, Elektromehanika, Iskra-Naprave, Mobilija, Dežnik, Galant, Pivovarna Union, IMP, Koopromet, Galis, Dekor, Mizarstvo Šiška, Moda, Čevljarstvo Šiška, Graverstvo, GP Objekt, Spectrum, Sloga in Komunalno-obrtno podjetje Šiška.

Razlogi za tako nizke kazalce razvoja niso v celoti znani, zato je komisija za družbeno-ekonomske odnose predlagala občinski konferenci ZK, naj zadolži komuniste, da v teh OZD razpravljajo o razlogih, zaradi katerih so planirali samo zmanjšano ali enostavno reprodukcijo.